'Behandeling van Obstipatie' Adaptatie Duodecim-richtlijn 'Obstipatie bij de volwassene'

Haio: DEWULF Emmanuel , U.A.
Promotor: VAN ROYEN Paul , U.A.
Praktijkopleider: VAN TILBORGH Katrijn

Context: In 2010 werd onder impuls van het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid (RIZIV) het elektronisch platform EBMpracticenet opgericht. Dit wordt een databank met evidence-based richtlijnen voor zorgverleners zoals de huisarts, verpleegkundige en kinesitherapeut. De Finse Duodecim richtlijnen werden tevens toegevoegd aan deze databank en vertaald naar het Nederlands en het Frans. De opzet van de masterproef is de Finse Duodecim richtlijn 'Obstipatie bij de volwassene' te evalueren, zo nodig bij te werken en aan te passen aan de Belgische context.

Onderzoeksvraag: Is de Finse Duodecim richtlijn 'Obstipatie bij de volwassene' geschikt voor de huidige Belgische zorgcontext of dient ze geadapteerd te worden? In deze masterproef werden twee klinische vragen behandeld: Welke zijn de niet-medicamenteuze behandelingsmogelijkheden van functionele obstipatie bij de volwassene? Wat is de medicamenteuze behandeling van functionele obstipatie bij de volwassene?

Methode: Eerst werd een uitgebreide literatuurzoektocht gehouden naar relevante richtlijnen over obstipatie. Uit deze zoekopdracht werden vijf richtlijnen weerhouden. Deze werden afzonderlijk beoordeeld aan de hand van AGREE II door mezelf en mijn collega huisarts in opleiding. Daarna werden onze resultaten vergeleken en een consensus werd opgesteld. Op basis daarvan werden twee richtlijnen gekozen, namelijk de Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) richtlijn 'Obstipatie' en de National Institute for Health and Care Excellence (NICE) richtlijn 'Constipation'. Alle relevante bevindingen werden in een gestructureerd Excel bestand, specifiek bedoeld om Duodecim richtlijnen aan te passen, opgeslagen. Op basis daarvan werd de Duodecim richtlijn geadapteerd. Vervolgens werden twee peer reviews gehouden bij twee seminariegroepen, waarbij enerzijds gepeild werd naar het huidige beleid bij obstipatie en anderszijds naar de toepasbaarheid van de kernboodschappen in de Belgische zorgcontext. Tot slot werd een implementatieproject opgestart in twee huisartsenpraktijken, waarbij aan de hand van een flowchart de behandeling van obstipatie gestructureerd en stapsgewijs kan gebeuren.

Resultaten: De drie richtlijnen (Duodecim, NHG, NICE) toonden weinig verschillen in beleid ten aanzien van functionele obstipatie. Een verschil was er bij de medicamenteuze behandeling van obstipatie: Bij NHG werd gesteld dat preparaten met macrogol (met of zonder electrolyten) even effectief zijn als lactulose, terwijl de NICE richtlijn stelde dat macrogol effectiever is. De oorspronkelijke Duodecim richtlijn vermeldt beide behandelingsmogelijkheden, maar maakt geen onderscheid in welk middel eerste keuze is. Op basis van recente evidentie werd de Duodecim richtlijn geadapteerd en gesteld dat macrogol (met of zonder electrolyten) verkozen dient te worden boven lactulose. Uit het eerste deel van de peer review werd duidelijk dat de huidige kennis omtrent behandeling behoorlijk goed is. Vezelpreparaten worden nauwelijks voorgeschreven weliswaar. Het tweede deel van de peer review toonde aan dat de richtlijn toepasbaar is in de Belgische zorgcontext. Een kernboodschap werd op basis van deze peer review verder geadapteerd zodat deze bondiger was.

Conclusie: De Finse Duodecim richtlijn werd geadapteerd. Ze werd gebruiksvriendelijker opgesteld en met verschillende stappen van behandeling ? . Macrogol (met of zonder elektrolyten) wordt in

eerste instantie verkozen boven lactulose in de behandeling van obstipatie.